

Ulu Öndər Heydər Əliyevin təhsilə aid müdrik kəlamları

Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasi fəaliyyətinin bütün mərhələlərində təhsilin bütün səviyyələrinə - orta, ali, aspirantura (doktorantura) diqqət vermiş və onun inkişafına qayğı göstərmişdir. Bu barədə O dahi şəxsiyyət demişdir: "Mən Azərbaycanda daha bir universitet-beynəlxalq universitet yarada bildim. Adətən, ən böyük ali məktəb hər il 700-800, bəziləri 400-500 adam qəbul edir. Əgər o vaxtlar Azərbaycanda mövcud olan 17 ali məktəbdən əlavə, biz Sovetlər İttifaqının müxtəlif ali məktəblərinə hər il 800-900 adam göndərirdik-sə, deməli, biz daha bir universitetə, lakin istər ixtisaslar üzrə çox profilli, istərsə də, əlbəttə, səviyyəyə yüksək olan əlavə bir universitetə malik idik. Bütün bunlar nəticə etibarilə Azərbaycan üçün yüksəkixtisaslı kadrlar hazırlanmasına xidmət edirdi.

XX əsrdə, sözün geniş mənasında, ölkəmizdə Azərbaycan məktəbi yaranıb. Azərbaycan dilində, xalqımızın öz ana dilində uşaqlara, gənclərə təhsil verən və millətimizi təhsilləndirən məktəb yaranıb. Bu, ən böyük nailiyyətlərimizdən biridir. İqtisadiyyat da, həyatın başqa sahələri də bunun üzərindədir. Əgər bizim yüksək səviyyəli məktəbimiz olmasaydı, əgər bütün gənclər, uşaqlar icbari təhsilə cəlb edilməsəydi, əgər il-bəil yüksək səviyyəli müəllim-professor kadrları hazırlanmasaydı, əgər elmimiz inkişaf etməsəydi, biz indi nə bu iqtisadi potensiala, nə elmi potensiala, nə sosial potensiala, nə də təhsil potensialına malik ola bilməzdik. Ona görə də, bunları unutmaq olmaz və onları qiymətləndirmək, onlarla fəxr etmək lazımdır".

Ulu Öndərin fikrincə, hər hansı bir dövlətin inkişafı onun təhsilinin, elminin və mədəniyyətinin dünya standartları səviyyəsinə çatmasından asılıdır.

Həssas bir sahə kimi təhsilin inkişafına qayğı göstərən Ulu Öndər Azərbaycanın orta və ali məktəblərində gənclərin gələcəyə hazırlanmasını diqqətə çəkirdi: "İndi bizim təhsilimizin məqsədi gənc nəsle, uşaqlara təhsil verib onları gələcəyə hazırlamaqdır. Amma bununla yanaşı, ən böyük məqsədi Azərbaycan vətəndaşı hazırlamaqdır, müstəqil Azərbaycan cəmiyyətinin ləyaqətli üzvünü hazırlamaqdır.

Hər bir insan gerek, eyni zamanda, vətəndaş olsun. Mütləq vətəndaş olsun! Sadəcə, ona görə yox ki, Azərbaycan vətəndaşıdır. Gerek dövlətinə sadıq, millətinə sadıq, ənənələrinə sadıq, xalqına sadıq vətəndaş olsun.

Biz keçmişlərdən fərqli olaraq, indi müstəqil Azərbaycanın gələcəyini formalaşdırırıq, müstəqil Azərbaycanın gələcək fəaliyyətini formalaşdırırıq, müstəqil Azərbaycanın vətəndaşlarını formalaşdırırıq və məktəbdə, universitetdə formalaşan gənc, Azərbaycanın gələcək fəal vətəndaşı gerek, birincisi, mənəviyyatca saf olsun. Ona görə də, gerek mənəvi saflıq ali məktəbdə, orta məktəblərdə hökm sürsün. Gerek o, vətənpərvərlik hissi ilə yaşasın, vətənpərvərlik hissi ilə tərbiyə olunsun. Ona görə də, gerek onun müəllimləri, tərbiyəçiləri özləri vətənpərvər olsunlar, vətənpərvərliyi gənclərə aşılaya bilsinlər. Onlar gerek Azərbaycan dövlətinə, millətinə,

Azərbaycanın gələcəyinə sadıq vətəndaşlar olsunlar. Bunun da hamısı məktəblərdə, universitetlərdə formalaşmalıdır".

Bir sözlə, Azərbaycan təhsili təkəcə savad vermək deyil, vətənpərvərlik, vətəndaşlıq aşılmalı və cəmiyyətin ləyaqətli üzvünü yetişdirməlidir.

Azərbaycanın məktəbi, təhsili və müəllimləri fəxr edən Ulu Öndər Heydər Əliyev XIX əsrin ikinci yarısından Azərbaycanda reallaşan dünyəvi təhsilin uğurlarından söhbət açmaq, təhsilin inkişafında Qori Müəllimlər Seminariyasının, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Qazax Müəllimlər Seminariyasının özünün təhsil aldığı Bakı Dövlət Universitetinin, eləcə də, Naxçıvan Dövlət Universitetinin fəaliyyətini yüksək qiymətləndirmişdir.

Ulu Öndərin fikrincə, hər hansı bir dövlətin inkişafı onun təhsilinin, elminin və mədəniyyətinin dünya standartları səviyyəsinə çatmasından asılıdır. Həssas bir sahə kimi təhsilin inkişafına qayğı göstərən Ulu Öndər Azərbaycanın orta və ali məktəblərində gənclərin gələcəyə hazırlanmasını diqqətə çəkirdi: "İndi bizim təhsilimizin məqsədi gənc nəsle, uşaqlara təhsil verib onları gələcəyə hazırlamaqdır. Amma bununla yanaşı, ən böyük məqsədi Azərbaycan vətəndaşı hazırlamaqdır, müstəqil Azərbaycan cəmiyyətinin ləyaqətli üzvünü hazırlamaqdır.

dir: "Naxçıvan Dövlət Universitetinin bu gün mövcud olması Naxçıvanda min illər bundan öncə elmin, mədəniyyətin varlığının, inkişafının məntiqi nəticəsidir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Universiteti Azərbaycanın ən dəyərlisi, qabaqcıl ali məktəblərindən, ali təhsil ocaqlarından biridir.

Bakı Dövlət Universiteti Azərbaycan elminin inkişafına olduqca güclü təsir göstərmişdir. O, yarandığı ilk dövrdən Azərbaycanda Elmi-Tədqiqat Mərkəzinə çevrilmişdir.

Qazax Müəllimlər Seminariyasının xalqımızın mədəni həyatında oynadığı böyük rol danılmazdır. Onun təməli üzərində neçə-neçə təhsil ocaqları yaranıb-inkişaf etmişdir. Bu təhsil məbədi özündən sonra böyük mədəni irs qoymaqla, adını Azərbaycan marifəti tarixinə əbədi həkk etmişdir.

Azərbaycan Respublikasının böyük ali təhsil potensialına malik olması, məhz Bakı Dövlət Universitetinin fəaliyyəti nəticəsində mümkün olmuşdur.

Zəngin mədəniyyət və təhsil ənənələrinə malik olan Azərbaycan müsəlman Şərqi dünyəvi təhsilin gerçəkləşdiyi ilk ölkələrdən biri olmuşdur.

Bakı Dövlət Universiteti öz fəaliyyətinin bütün dövrlərində elm və təhsil məbədi olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycan dilinin inkişafında, milli şüurun, vətənpərvərlik ruhunun inkişafında xidmətlər göstərmiş bir mərkəz roluna

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Müstəqillik illərində bütün uşaqların oxuması üçün, təhsil verilməsi üçün məktəb şəbəkəsinin, ali məktəblərin mövcudluğunu, pedaqoji qabiliyyətini, bilik səviyyəsilə seçilən müəllim kollektivini xalqımızın sərvəti və nailiyyəti hesab edən Ulu Öndər demişdir: "Mən inanıram ki, biz indi müstəqil dövlət kimi heç kəsədən asılı olmayaraq, özümüz öz həyatımızın sahibi olaraq, bundan sonra məktəblərimizi daha da inkişaf etdirəcəyik.

Məktəbimiz həm dəqiq elmlərin mənimsənilməsinə daha da inkişaf etməlidir, eyni zamanda, ictimai elmlər - Azərbaycan tarixi, Azərbaycan ədəbiyyatı, Azərbaycan dili - bunların hamısı təhsilin çox vacib sahələridir.

Məktəb illəri hər bir insanın gələcək həyatında ən məsuliyyətli, ən əhəmiyyətli, ən dəyərlisi illərdir. Ona görə də, bizim övladlarımıza, balalarımıza, bu gün məktəbə qədəm qoyan uşaqlara, məktəbdə oxuyan bütün gənclərə, imtahan verib ali məktəblərə daxil olan tələbələrə tövsiyə edirəm ki, bu illərdən, günlərdən səmərəli istifadə edin, onları itirməyin. Dünən nə işə itirdiniz, bu gün onun yerini doldura bilməyəcəksiniz.

Respublikamızda ali təhsilin inkişafına sanballı töhfələr vermiş Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının ölkə qarşısında böyük xidmətləri vardır.

Xalqımızın dünya elminə bəxş etdiyi töhfələrlə fəxr etməyə haqqı var".

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

yaşayaraq, fəxr edə bilirik ki, bizim millətimiz, xalqımız biliklidir, təhsillidir və bu barədə dünyanın hər bir ölkəsi ilə rəqabət aparmağa, yarışa girməyə hazırdır".